

*Kommunal
musikkskole
virksomhet*

**KOMMUNAL
RAPPORT**

2 **85**

**NORSKE
KOMMUNERS
SENTRAL
FORBUND**

FORORD

Sentralforbundets styre tok initiativ til en arbeidsgruppe for å vurdere ulike sider ved kommunal musikk-skolevirksomhet. Arbeidsgruppen avga sin utredning ved årsskiftet 1984/85.

Utredningen er den 26. april 1985 behandlet av Sentralforbundets styre som fattet dette vedtak:

"Styret i Norske Kommuners Sentralforbund mener at forslagene i utredningen om kommunal musikkskolevirksomhet inneholder nyttig veiledning på det praktiske plan for kommunene i deres arbeid med organisering av kommunale musikkskoler.

Norske Kommuners Sentralforbund presiserte i rundskriv nr. 55/82 om Kommunal musikkskolevirksomhet - målsetting, organisering, styring og administrasjon at den kommunale musikkskolen eies og drives av kommunen og organiseres ut fra lokale forhold. Rundskrivet følger som vedlegg nr. 1 til utredningen.

I utredningen er det lagt vekt på å finne frem til retningslinjer som kan anvendes og tilpasses ulike kommuner, slik at musikkskolen blir en naturlig del av kommunalforvaltningen.

Styret vil trekke frem den positive funksjon den kommunale musikkskolen vil ha som et musikkpedagogisk senter med servicefunksjoner overfor skoleverket og det lokale musikkliv.

Norske Kommuners Sentralforbund har i rundskriv nr. 131/82 gitt anbefaling om elevenes egenbetaling. Rundskrivet følger som vedlegg nr. 2 til utredningen. Sentralforbundet viser til pkt. 1 i rundskrivet.

Styret vil understreke at utredningen er av veiledene art som den enkelte kommune kan anvende og videreutvikle etter behov.

Utredningen med dette vedtak som forord trykkes som Kommunal Rapport og sendes til kommunene, fylkeskommunene, Kirke- og undervisningsdepartementet, Grunnskolerådet, Norsk Musikkskolerådet og andre interesserte organisasjoner."

Jakob Eng
Leder

Arne Rødskog

K O M M U N A L
M U S I K K S K O L E V I R K S O M H E T

Utredning fra arbeidsgruppe nedsatt
etter initiativ fra Norske Kommuners
Sentralforbund med representanter fra
Norske Kommuners Sentralforbund, Kirke-
og undervisningsdepartementet, Grunn-
skolerådet og Norsk Musikkskoleråd

Desember 1984

I N N H Ø L D

<u>Kapittel</u>		<u>Side</u>
1.	OPPNEVNING OG MANDAT	1
2.	BAKGRUNN FOR ARBEIDET	3
2.1	Generell utvikling, forsøk og virksomhet til nå	3
2.2	Utredninger om kommunal musikkskolevirksomhet	5
2.3	Ulike organisasjonsformer	6
2.4	Musikkskolene i Sverige	7
3	VURDERING AV ERFARINGER OG DRØFTING AV RETNINGSLINJER TIL DRIFT AV KOMMUNALE MUSIKKSKOLER, ORGANISATORISK, ØKONOMISK OG FAGLIG	8
3.1	Innledning	8
3.2	Organisering	8
3.3	Musikkskolens oppgaver	10
3.4	Utgiftsfordeling	10
3.4.1	Kommune	10
3.4.2	Fylkeskommune	11
3.4.3	Stat	11
3.4.4	Elev	13
3.5	Gruppeundervisning/gruppestørrelse	13
3.6	Minstetimetall i kommunal musikkskole	14
3.7	Skoleårets lengde	14
3.8	Kombinerte stillinger	15
3.9	Bruk av medelever som opplæringsassistenter	16
3.10	Informasjonstjeneste for musikkskoler	16

4	FORSLAG TIL RETNINGSLINJER TIL DRIFT AV KOMMUNALE MUSIKKSKOLER, ORGANISATORISK, ØKONOMISK OG FAGLIG	Side 17
4.1	Målsetting	17
4.2	Organisering, styring og administrasjon	17
4.2.1	Styring	17
4.2.2	Administrasjon	18
4.2.3	Andre organisatoriske spørsmål	18
4.3	Undervisningen	18
4.3.1	Generelt	18
4.3.2	Leksjonslengde	19
4.3.3	Beregning av minstetimetall	19
4.3.4	Skoleårets lengde	19
4.4	Økonomi	20
4.4.1	Kommunalforvaltningens økonomi	20
4.4.2	Elevenes egenbetaling	20
4.4.3	Statstilskudd til kommunene	21

VEDLEGG

- Vedlegg nr. 1: Norske Kommuners Sentralforbunds rundskriv nr. 55/82
- Vedlegg nr. 2: Norske Kommuners Sentralforbunds rundskriv nr. 131/82
- Vedlegg nr. 3: Kirke- og undervisningsdepartementets rundskriv F-32/84
- Vedlegg nr. 4: Litteraturliste
- Vedlegg nr. 5: Aktuelle adresser
- Vedlegg nr. 6: Hovedkonklusjoner fra "Braseth-utvalget"
- Vedlegg nr. 7: Oversikt over statstøtte til musikkskoler
- Vedlegg nr. 8: Musikkskolens mål fra "Den kommunale musikkskolan - en resurs i kulturlivet." (Svenska kommunförbundet)
- Vedlegg nr. 9: Oversikt over kommuner med kommunale musikkskoler etter innbyggere.
- Vedlegg nr.10: Geografisk oversikt over kommuner med kommunale musikkskoler.

1. OPPNEVNING OG MANDAT

Styret i Norske Kommuners Sentralforbund besluttet den 4.4.84 å innby til en arbeidsgruppe til å vurdere ulike sider ved kommunal musikkskolevirksomhet ut fra de aktuelle spørsmål og problemer som forekommer. Arbeidsgruppen skulle sammensettes av 1 - 2 representanter fra Norske Kommuners Sentralforbund, Kirke- og undervisningsdepartementet, Grunnskolerådet og Norsk Musikkskoleråd.

Det forutsettes at arbeidsgruppens innstilling skulle behandles videre av Sentralforbundet og departementet, og at den fremtidige ordningen med kommunale musikk-skoler skulle legges opp innenfor rammen av det nye inntektssystemet for kommunene.

Arbeidsgruppen har hatt følgende medlemmer:

Kontorsjef Sigmund Olsnes, formann,
Norske Kommuners Sentralforbund
Kontorsjef Kåre Kjølle,
Norske Kommuners Sentralforbund
Underdirektør Tor Holtan-Hartwig,
Kirke- og undervisningsdepartementet
1. varamedlem: Førstekonsulent
Arne Kristoffersen
2. varamedlem: Konsulent
Jostein Andersson
Skolesjef Olav Lindal, Grunnskolerådet
Rektor Kåre Opdal, Norsk Musikkskoleråd
Rektor Harry Rishaug, Norsk Musikkskoleråd.

Arbeidsgruppens sekretær har vært konsulent Mette Heiberg Endresen fra forbundets sekretariat.

Arbeidsgruppen har selv utformet sitt mandat som følger:

- vurdere någjeldende retningslinjer og organisasjonsmodeller for musikkskolevirksomhet.
- vurdere musikkskolenes økonomiske situasjon og utgiftsfordelingen mellom kommune, fylkeskommune, stat og elev
- vurdere inntak til og kvalitet for undervisningen ved kommunale musikkskoler
- fremme forslag om hovedretningslinjer for musikkskolevirksomheten.

Arbeidsgruppen har hatt 6 møter og avsluttet sitt arbeid desember 1984.

Arbeidsgruppen fant det i sitt arbeid riktig med en studietur til Sverige. Der fikk man anledning til å møte musikkonsulent Ann-Birgit Idestam-Almquist og musikkonsulent Gøran Malmgren fra Svenska kommunförbundet og rektor Barbro Ahlqvist ved Stockholm musikkole.

2. BAKGRUNN FOR ARBEIDET

2.1 Generell utvikling, forsøk og virksomhet til nå

Til tross for en stadig strammere økonomisk situasjon i kommunene siden i 1978, har det de siste 10 årene vært en stigning i antallet musikkskoler:

1974	1976	1978	1980	1982	1984
ca.	ca.	ca.	ca.	ca.	
60	80	110	150	180	216 ^{*)}

*) Antall kommuner som søkte om statstilskudd i 1. halvår 1984.

Veksten i antall skoler viser tydelig kommunenes ønske om slike skoler. I 1984 gikk 41.885 elever i kommunale musikkskoler. Av disse var 61,1 % jenter og 38,9% gutter.

Musikkskolenes situasjon er gjentatte ganger tatt opp med de sentrale myndigheter.

I innstillingen fra et utvalg oppnevnt av Norsk Kulturråd kalt "Braseth-utvalget" (1975) heter det i punkt 2.7 s. 22:

"Utvalget foreslår at musikkskolene får statsstøtte. Uten statsstøtte vil bare de rikeste kommunene kunne drive musikkskole uten at elevkontingenten blir for høy. Det er viktig at ingen blir utestengt fra musikkskoleundervisning av økonomiske grunner."

For å sikre det åpne opptak i forsøksmusikkskolene i Trondheim og Bjugn ble det i 1977 for første gang søkt om statsstøtte. For 1978 fikk disse kommunene den første bevilgning fra staten på kr. 50.000.-. Fra og med 1979 ble også den tredje forsøkskommunen, Sandnes, omfattet av statsstøtteordningen. Beløpet var da økt til kr. 250.000.

Stortinget drøftet i en interpellasjonsdebatt den 6. februar 1980 de kommunale musikkskolene. Debatten viste bred enighet om at staten må ta sin andel av utgiftene ved driften av de kommunale musikkskolene. Flere representanter la vekt på at det med utgangspunkt i prinsippet om åpent opptak, og lave - helst ingen - skolepenger, vil være riktig å se musikkskole og grunnskole i sammenheng. Ideelt sett ble det ansett for hensiktsmessig at alle kostnader med offentlig musikkundervisningen gikk inn som en del av utgiftene i skoleverket. Med andre ord: En utgifts-

fordeling mellom kommune, fylkeskommune og stat etter noenlunde samme kriterier som for annen undervisning. Behovet for en lov om musikkskolevirksomhet ble også drøftet. Debatten munnet ut i følgende forslag som ble oversendt Regjeringen:

"Departementet anmodes om å legge frem for Stortinget forslag til ordninger for statsstøtte til kommunale musikkskoler bl.a. basert på erfaringene fra forsøkene med integrering av musikkskoler og grunnskole".

Stortingets Kirke- og undervisningskomité foreslo ved behandlingen av statsbudsjettet for 1982 den første generelle støtte på 5 mill. kroner. Det var også komitéen som sørget for at det i 1983 ble bevilget et nytt støttebeløp, nå på 6,5 mill. kroner. Regjeringen foreslo i 1984-budsjettet et beløp på 8,9 mill. kroner. I framlegget til budsjett for 1985 er beløpet økt til 10,5 mill. kroner.

Denne oversikt viser utviklingen av statsstøtten i mill kr.:

	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985
Forsøkskommunene	0,05	0,25	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8
Generell ordning					5,0	5,7	8,1	9,7
Samlet tildeling					5,8	6,5	8,9	10,5

Til tross for den årlige økning av statsstøtten kan det konstateres at det i mange kommuner er vansker med å opprettholde et fullverdig musikkskoletilbud. Også ved inngangen til 1985 opplever en drastiske beskjæringer av musikkskolebudsjetter. Flere forslag om nedlegging er til og med brakt på bane, bl.a. Fredrikstad, Orkdal, Målselv, Selje, Fitjar, Bø i Telemark.

Det må antas at det i hovedsak er økonomiske forhold som ligger til grunn for at det store flertall av store og middels store kommuner har musikkskole. Av de 309 kommuner med under 7.000 innbyggere er det bare 111 som har musikkskole. Utbyggingen har kommet aller kortest i kommuner med under 3.000 innbyggere. Her er det 116 av 155 kommuner (77%) som ennå er uten musikkskole. Alle kommuner med mer enn 35.000 innbyggere har musikkskole.

Økonomiske problemer i mange kommuner har imidlertid ofte resultert i at musikkskolen ikke har kunnet bli

det undervisningstilbud mange ønsket seg. Elevenes egenbetaling har i mange kommuner nådd et nivå der en sosial slagside er et åpenbart resultat. Samtidig presses lærerne i mange musikkskoler til gruppeundervisning i en utstrekning de ofte har vansker med å makte. Resultatet kan bli oppsplittede grupper med individuell undervisning, der foreldrene må betale forholdsvis mye for en svært kort undervisningsperiode.

Enkelte skoler har ikke sett seg i stand til å følge skoleårets lengde i undervisningen. Dette skaper vansker for musikkskolens virksomhet. Noen skoler har valgt å undervise i noe større grupper og bruker lenger tid på hver gruppe, mens andre har delt gruppen og gitt individuell undervisning med svært kort tid til hver enkelt elev.

Tid og ressurser til pedagogisk tilrettelegging, planlegging og administrasjon har vært mangelvare mange steder, og dette har gjort arbeidsforholdene vanskelige.

De økonomiske og faglige problemer som har preget musikkskolenes situasjon også etter at den generelle statsstøtteordningen er kommet, har resultert i at bl.a. Stortingets kirke- og undervisningskomité har bedt om at Kirke- og undervisningsdepartementet utarbeider retningslinjer for statstøtte og legger fram en opptrappingsplan for tilskudd til musikkskolene (St.prp.nr. 1. for budsjetterminen 1984).

På bakgrunn av en rekke henvendelser til kirke- og undervisningsministeren og Norske Kommuners Sentralforbund, ble det i 1984 enighet om at Sentralforbundets styre skulle ta initiativ til nedsettelse av den arbeidsgruppe som er nevnt innledningsvis.

Arbeidsgruppen er under sitt arbeid blitt kjent med at Stortingets Kirke- og undervisningskomité i forbindelse med budsjettinnstilling S. nr. 12 (1984-85) enstemmig har bedt departementet vurdere hensiktsmessigheten av en lovforankring for kommunale musikkskoler i skoleverket.

2.2 Utredninger om kommunal musikkskolevirksomhet

Norsk kulturråd nedsatte i 1973 et utvalg med Leif Braseth som formann. I desember 1975 la utvalget frem sin utredning "Frivillige musikkaktiviteter for barn og ungdom."

I brev av 2.2.78 til Norsk Kulturråd slutter Kirke- og undervisningsdepartementet seg til "Braseth-utvalgets" målsetting:

"Alle barn og ungdommer i Norge bør ha adgang til frivillige musikkaktiviteter. Musikk er aktiviserende og gir muligheter for verdifull fritid. Musikken bidrar til menneskets trivsel og virker utviklende både følelsesmessig og intellektuelt. Den inspirerer til gruppeaktiviteter og samarbeid og er derfor et middel mot isolasjon og ensomhet. Musikkaktiviteter er med på å skape et rikere kulturliv i lokalmiljøet. Et middel til å nå dette mål er opprettelse av kommunale musikk-skoler i hver kommune i landet."

Statens musikkråd oppnevnte i 1979 en arbeidsgruppe til å arbeide videre med en del av de spørsmål som er reist i "Braseth-utredningen". Oppnevningen skjedde etter oppdrag fra Kirke- og undervisningsdepartementet. Arbeidsgruppen som er blitt kalt "Hagen-utvalget", avga sin innstilling "Kommunal musikkopplæring - lærerbehov - organisering av stillinger - lærerutdanning - utdanningskapasitet" i juni 1981.

I tidsrommet 1974-81 ble det gjennomført omfattende forsøk med kommunal musikkskolevirksomhet (Samordnet musikkforsøk i Trondheim, Bjugn og Sandnes). På bakgrunn av disse forsøkene utarbeidet en arbeidsgruppe knyttet til Grunnskolerådets musikkinformasjonstjeneste i 1981 utredningen "Samordnet kommunal musikkopplæring - forsøk og utvikling - modeller for statstilskott".

Grunnskolerådets informasjonshefte nr. 25, "Kommunal musikkopplæring" omhandler forsøksvirksomheten og gir nærmere orientering om organisering og samordning av musikkopplæringen på grunnskolenivå.

2.3 Ulike organisasjonsformer

Musikkskolene har vokst frem som følge av et behov i kommunene. Lokale løsninger er til en viss grad blitt valgt. De aller fleste musikkskolene ligger under hovedutvalg for undervisning, men enkelte steder har man valgt å legge den kommunale musikkskolen under hovedutvalg for kultur.

Sentralforbundets rundskriv nr. 55/82 om kommunal musikkskolevirksomhet - målsetting, organisering, styring og administrasjon har gitt veiledende retningslinjer. Forbundet har ansett det for riktig at hver kommune kan finne en modell som passer for forvaltningsstrukturen i kommunen. I rundskrivet

pekes det imidlertid på at de organisatoriske og faglige erfaringer fra de 3 forsøksmusikkskolene i Trondheim, Bjugn og Sandnes har overføringsverdi til andre kommuner som ønsker å starte musikkskoler.

2.4 Musikkskolene i Sverige

Av Sveriges 284 kommuner har 282 musikkskoler i 1984. De fleste er lagt under skolestyret. Det er i alt 370.000 elever, derav 200.000 i instrumental og vokal undervisning. Selv om det i Sverige både finnes kommunale musikkskoler som er gratis, og andre med elevavgift på kr. 800,- - 1.000,-, ligger gjennomsnittet på kr. 300,- - 400,- pr. elevplass pr. år. Den gjennomsnittlige gruppestørrelse for den instrumentale og vokale undervisningen i de svenske musikkskoler ligger på 2,4 elever pr. undervisningstime.

3. VURDERING AV ERFARINGER OG DRØFTING AV RETNINGS- LINJER TIL DRIFT AV KOMMUNALE MUSIKKSKOLER, ORGANISATORISK, ØKONOMISK OG FAGLIG.

3.1 Innledning

Den vanskelige økonomiske situasjonen i kommunene har ført til at mange musikkskoler er utsatt for økonomiske innstramminger og et stort press på undervisningen. Resultatet er ofte et valg mellom utestenging av søkere og svært høye avgifter. Gruppegjennomsnitt pr. undervisningstime kan også i mange skoler bli presset så høyt at kostnadene på undervisningen ikke harmonerer med det faglige tilbudet. Både i "Braseth-utvalgets" innstilling og i det forslag til statsstøtteordning som ble lagt frem av arbeidsgruppen i Grunnskolerådet, ble det derfor pekt på at en rask opptrapping av statsstøtten og utarbeiding av retningslinjer for musikkskolevirksomheten var påkrevd.

De konsekvensanalyser om musikkskolenes situasjon som de senere år er utarbeidet av Norsk Musikkskoleråd, har vist at det haster med å sikre et akseptabelt økonomisk og faglig grunnlag for musikkskolene.

3.2 Organisering

Etter kommuneloven kan kommunestyret opprette hovedutvalg for undervisning. Hvis kommunestyret ønsker det, og skolestyret er villig, kan skolestyret ta på seg oppgaven med å være hovedutvalg for undervisning. Kommunal musikkskole faller i dag ikke inn under grunnskoleloven. Hvis skolestyret påtar seg å være styre for musikkskolen, vil det formelt og reelt være som hovedutvalg for undervisning.

I de fleste kommuner med musikkskole, er denne underlagt skoleforvaltningen. Hvis kommunestyret ønsker det, kan imidlertid hovedutvalget for kultur (kulturstyret) være styre for musikkskolen.

Selv om de fleste musikkskolene er underlagt skoleforvaltningen, er det svært viktig å opprette et nært samarbeide mellom styret for skolen og hovedutvalget for kultur.

Kommunestyret kan vedta at det under styret for musikkskolen opprettes et underutvalg. Dette underutvalget kan kalles musikkskoleutvalg. Kommunestyret

- Statstilskudd, se nærmere i pkt. 3.4.3.
- Elevenes egenbetaling, se nærmere i pkt. 3.4.4.

Kommunenes nettoutgifter i 1984 var på tilsammen kr. 79.702.093,-. Dette utgjør 63% av bruttoutgiftene.

3.4.2 Fylkeskommune

Der hvor tilbudet om musikk-skole har bestått noen år, gis ofte også elever over grunnskolealder et tilbud i musikk-skolen. I skolesammenheng er det fylkeskommunen som har ansvar for elever mellom 16 og 19 år. Skal det gis et tilbud til elever i videregående skolealder, vil det være naturlig at fylkeskommunen refunderer kommunens andel av utgifter til denne gruppen. Elevene i videregående skolealder er en stor ressurs for skolen både faglig og miljømessig.

3.4.3 Stat

Forskningsinstituttet IMTEC la disse synspunkter til grunn i evalueringsrapporten fra "Samordnet musikk-forsøk":

"Det er helt avgjørende for utviklingen av musikkundervisningen i kommunene at det skjer en avklaring av hvorledes finansieringen skal skje, og hvilket økonomisk nivå som bør være rettesnor for arbeidet. Vi ser det som helt urealistisk å regne med at kommunene alene vil makte å finansiere en intergrert musikk-skole med omlag 25% av årskullet, selv med de innsparinger som ligger i gruppeundervisningen. Staten må komme inn som partner. Dette krever forhandlinger og avklaring snarest."

De kommunale musikk-skolene har siden 1982 fått statstilskudd etter søknad. Vilkår for statstilskudd har vært Sentralforbundets rundskriv nr.131/82 om veiledende retningslinjer for elevbetaling og forbundets rundskriv nr. 55/82 som gir veiledende retningslinjer for styring og organisering.

Statstilskuddet blir regnet ut ved hjelp av en grunnressurs med antall elever i 1.-3. klasse, 4.-6. klasse og 7.-9. klasse multiplisert med noe forskjellig antall minutter. Denne grunnressursen gis et tillegg på 28%. Søknadsbeløpet blir deretter regnet ut ved

antall timer, antall skoleuker, kostnadsfaktoren og kommunens tilskuddsprosent.

I rundskriv fra Kirke- og undervisningsdepartementet om statstilskudd til kommunal musikkskolevirksomhet skoleåret 1983-84 stod det at det tilskudd som departementet ville utbetale, ble antatt å være ca. 25% av de omsøkte beløp. De kommunale musikkskolene søkte om til sammen kr. 40.159.070,- i tilskudd fra staten, men tilskuddet ble 8,9 mill. kroner. Dette utgjør 21,7%. For 1985 er det foreslått en økning på 17,5% til kr. 10,5 mill. til de kommunale musikkskolene. Reell økning er vesentlig mindre p.g.a. leseplikt-reduksjon fra 29 til 27 timer i uken fra høsten 1984. Etter foreløpige beregninger av Norsk Musikkskoleråd antas at utbetalingen i 1985 kan bli ca. 23% av omsøkt beløp.

I 1984 utgjorde statsstøtten kr. 8.886.844,-. Tilsvarende 7% av bruttoutgiftene. Ved overgangen til nytt inntektssystem for kommunene bør musikkskolene gis tilskudd etter samme objektive kriterier og etter de samme prinsipper som vil bli gjort gjeldende for grunnskolen. Et tilskudd etter samme prinsipper som for grunnskolen er en forutsetning for drift i dag.

I St.meld. nr. 26 (1983-84) Om nytt inntektssystem for kommuner og fylkeskommuner står det:

(Side 68).

"I 1982 ble det innført en egen tilskuddsordning for kommunale musikkskoler. Tilbudet er bare utbygd i noen kommuner. Dette har trolig særlig økonomiske årsaker. Da Regjeringen ønsker å gi flere kommuner mulighet til å etablere musikkskoler, er det nødvendig å opprettholde den eksisterende tilskuddsordningen i noen tid. Når utbyggingen er kommet lengre på dette området vil tilskuddsordningen bli inkorporert i rammetilskuddet."

Kirke- og undervisningskomiteen uttalte i sammenheng med budsjettinnstillingen for 1982-83 at departementet burde legge frem en opptrappingsplan for tilskudd til kommunale musikkskoler. Arbeidsgruppen forutsetter en opptrappingsplan til totalt landsnivå i løpet av 3 år, slik at det er realistisk at samtlige kommuner kan ha kommunal musikkskole i løpet av 1980-årene. En overgangsordning med øremerket tilskudd en tid fremover er en praktisk løsning og fremmer utbyggingen av kommunale musikkskoler. Når det øremerkede tilskuddet går inn i den samlede overføringen til kommunene, er det i samsvar med Hovedkomiteens innstilling i NOU 1982:15, St.meld. nr. 26 (1983-84) og Innst. S.nr. 305 (1983-84) om nytt inntektssystem for kommunene.

3.4.4 Elev

Sentralforbundets rundskriv nr. 131/82 har vært veiledende retningslinjer når det gjelder fastsetting av elevenes egenbetaling. Der står det:

- " 1. Egenbetalingen bør fastsettes ut fra lokale forhold og likevel være så lav at musikk-skolen kan være et tilbud til alle.
2. Ved fastsettelse av elevenes egenbetaling, kan bl.a. disse forhold komme med i vurderingen:
 - Gruppestørrelse
 - Nivå og/eller art for undervisningen
 - Søskenmoderasjon
 - Friplassordning for spesielle tilfelle."

I 1984 utgjorde elevenes egenbetaling kr. 34.415.716,-. Dette utgjorde 27% av bruttoutgiftene.

Høy egenandel i dag skaper problemer for mange musikk-skoler og virker ekskluderende på noen elever. Det er prinsipielt svært viktig at elevenes egenandel ikke er så høy at musikk-skolen ikke er et reelt tilbud til alle.

Arbeidsgruppen mener primært at et tilbud i musikk-skolen skal være gratis og forutsetter at elevavgiften trappes ned når statstilskuddet trappes opp.

I dag betales det de fleste steder én avgift for én plass/disiplin uansett hva det gis undervisnings i og hva slags undervisning det gis. Ønsker eleven å delta i 2 disipliner, dvs. oppta 2 plasser, betales 2 elevavgifter. Det gis søskenmoderasjon og muligheter for friplassordning for spesielle tilfeller.

Den gjennomsnittlige avgift pr. elevplass var for skoleåret 1983/84 kr. 681,-. Bruttoutgiftene ved samtlige musikk-skoler gikk opp med 12,7% fra 1983 til 1984, og i samme tidsrom økte elevenes egenbetaling med 21,72%.

3.5 Gruppeundervisning/gruppestørrelse

Sentralforbundets rundskriv nr. 55/82 fremhever at all musikk-skolevirksomhet må ligge på et forsvarlig nivå. Det undervises mye i grupper i de kommunale musikk-skolene, og gruppestørrelsen varierer fra skole

til skole og fra disiplin til disiplin. Gruppeundervisning er først og fremst en pedagogisk og sosial undervisningsform, men kan også være ressursbesparende.

En fullt utbygd musikk-skole - med jevn fordeling av elever på alle nivåer - bør ut fra de erfaringer en har høstet i Samordnet musikkforsøk, neppe overskride 2,5 elever pr. time.

Gruppeundervisning må kombineres med individuell undervisning, og læreren må skoleres for å lære å utnytte de muligheter som ligger i undervisningsformen.

3.6 Minstetimetall i kommunal musikk-skole

Arbeidsgruppen tilknyttet Grunnskolerådets musikk-informasjonsstjeneste la i mars 1981 frem en beregningsmodell for minste timetallet i en musikk-skole. Modellen bygger på den forventning at kommunale musikk-skoler har sitt utgangspunkt i en kombinasjon av smågrupper og individuell undervisning.

Det heter i utredningen:

"Arbeidsgruppen er av den oppfatning at den graderte minuttildeling er det mest rettferdige system for beregning av et garantert minstetimetall. En skole med en stor prosentandel begynnerelver vil på denne måten få et mindre timetall enn en etablert skole med større grad av fordeling av elever på alle trinn. Systemet er dessuten fleksibelt slik at skolen vil få økt tildeling av timer både ut fra eksakt elevtall, og ut fra den relative fordeling mellom elevene på de ulike trinn."

3.7 Skoleårets lengde

I følge tariffavtalen er skoleårets lengde 38 uker hvorav inntil én uke kan nyttes som planleggingsuke. Ikke alle kommuner har sett seg i stand til å la sin musikk-skole følge dette, og det har ikke vært et krav til skolen ved tildeling av statsstøtte. Nå går utviklingen mot 38 ukers skoleår, slik at musikk-skolens skoleår blir likt med grunnskolen.

3.8 Kombinerte stillinger

Det er til en viss grad mulig å kombinere stillinger som lærer i kommunal musikk-skole, i grunnskolen, utøvende musiker i det frivillige musikk-liv, musikk-terapeut, organist osv. Dette kompliseres ved at arbeidstakerne i mange tilfeller får forskjellige arbeidsgivere. Dette er spesielt vanskelig når det gjelder pensjonsordningen, og det er behov for en avklaring.

Sentralforbundet uttalte 2.12.81 til innstillingen fra "Hagen-utvalget" om dette spørsmålet følgende:

"De kommunale/fylkeskommunale arbeidstakere som er lærere i grunnskole og videregående skole, har sine lønns-, pensjons- og arbeidsvilkår etter avtale med staten, og skolestyret/fylkesskolestyret er ansettelsesmyndighet.

Lærere ved kommunale musikk-skoler har lønns-, pensjons- og arbeidsforhold etter avtale med Sentralforbundet på vegne av samtlige kommuner og fylkeskommuner, og disse arbeidstakere ansettes av det organ kommunen bestemmer. Det samme gjelder også andre kommunale/fylkeskommunale musikerstillinger. Dette at den enkelte kommune ikke fullt ut bestemmer over tilsettings-, lønns-, pensjons- og arbeidsforhold for alle sine ansatte, er en formell hindring for en praktisk løsning av kombinasjonsstillinger for grunnskole, musikk-skole og kirkemusikk samt det frivillige musikk-liv, videregående skole, musikkutdanningsinstitusjoner, region-musikere/landsdelsmusikere og profesjonelle orkestre/korps.

De løsningsmodeller som er pekt på i innstillingen fra "Hagen-utvalget", betinger forhandlinger mellom Sentralforbundet, Staten og vedkommende organisasjoner om en avtale som kan mulig gjøre slike løsninger. En samordning av kompetansekrav og lønnsstiger må derfor gjennomføres snarest mulig i forhandlinger med de berørte parter."

Sentralforbundet har arbeidet med denne saken siden 1976, og det er påkrevet at det finnes en snarlig løsning.

3.9 Bruk av medelever som opplæringsassistenter

Mens arbeidsgruppen primært er opptatt av å styrke undervisningspersonalets profesjonelle nivå, ønsker den også å trekke frem betydningen av elev til elev hjelp. Dette verdifulle innslag har som kjent lange tradisjoner i norsk pedagogisk sammenheng, dels i fådelt skole og ikke minst gjennom den frivillige musikkbevegelsen der eldre har hjulpet yngre i en utstrekning som avtvinger stor respekt, og som har betydd ikke lite for det samlede resultat.

Ulike former for assisterende tjeneste ved hjelp av medelever bør etter gruppens oppfatning komme i tillegg til den ordinære innsatsen som tilsatte lærere yter i kommunale musikkskoler.

3.10 Informasjonstjeneste for musikkskoler

Behovet for informasjon og veiledning innen musikksektoren er meget stort. Det gjelder musikkundervisning såvel som andre felter av musikklivet. Særlig merkbart er informasjons- og veiledningsbehovet blitt etter at utbyggingen av kommunal musikkskolevirksomhet på alle nivåer kom i gang for alvor i 1970-årene.

Arbeidsgruppen har registrert at det samme behov kom i Sverige i takt med utbyggingen av musikkskolene. Svenska kommunförbundet tok konsekvensen av dette og opprettet 1 stilling for musikkskolekonsulent for 14 år siden, og i de siste 7 år har det vært 2 slike stillinger der. I Sverige er det nå musikkskoler i 282 av landets 284 kommuner.

Med den kommunestruktur som er i Norge, mener arbeidsgruppen at dette behov er minst like stort her. Arbeidsgruppen finner det rimelig at Norske Kommuners Sentralforbund, ut fra sitt formål bl.a. å bistå kommunene i deres virksomhet, oppretter en musikkskolekonsulentstilling. Det synes også rimelig at staten gir økonomisk støtte til denne stilling, idet den også vil få stor betydning for skoleverket og musikklivet i sin helhet.

4. FORSLAG TIL RETNINGSLINJER TIL DRIFT AV KOMMUNALE MUSIKKSKOLER, ORGANISATORISK, ØKONOMISK OG FAGLIG

Det totale musikkliv er av stor betydning, - både for kulturlivet og som forebyggende effekt for barne- og ungdomsmiljøet.

Det beste grunnlag for utvikling av musikklivet skjer gjennom organiserte musikkskoler.

4.1 Målsetting

I samarbeid med skoleverket og musikklivet skal den kommunale musikkskolen medvirke til å skape musikkundervisningstilbud der både bredde og kvalitet ivaretas.

Dette kan oppnås ved bl.a. å

- støtte musikkundervisning i andre skoler/ institusjoner som ønsker et samarbeid med musikkskolen, ved at den bygges opp som et musikkpedagogisk servicesenter i kommunen.
- tilby vokal og instrumental undervisning til alle interesserte barn og unge, om mulig også voksne, som ønsker dette.

4.2 Organisering, styring, administrasjon

4.2.1 Styring

1. Hver kommune organiserer alene eller i samarbeid med andre kommuner sin musikkskole og bestemmer styringen for skolen.
2. Musikkskolen styres av et hovedutvalg. Kommunen bestemmer om dette skal være hovedutvalg for undervisning eller hovedutvalg for kultur.
3. Kommunestyret kan vedta at det under hovedutvalget opprettes et underutvalg. Dette underutvalget kan kalles musikkskoleutvalg.

Utvalget kan være rent politisk med representanter fra hovedutvalg for undervisning og hovedutvalg for kultur, eller ha en bredere sammensetting med representanter også fra lærerne, elevene, foreldrene, det frivillige musikkliv og eventuelt andre. Det vil oftest være fordelaktig at utvalget er bredt sammensatt.

4.2.2 Administrasjon

1. Musikkskolen eies og drives av kommunen og er en selvstendig institusjon.
2. Musikkskolen må ha en ansvarlig ledelse.
3. Personalet i musikkskolen gis lønns- og arbeidsvilkår i samsvar med det til enhver tid gjeldende avtaleverk.

4.2.3 Andre organisatoriske spørsmål

1. Musikkskolen skal organisere vokal og instrumental undervisning til enkeltpersoner og grupper.
2. Musikkskolen bør organiseres som et musikkpedagogisk senter med servicefunksjoner overfor skoleverket og det lokale musikkliv.
3. Det må legges til rette for bruk av kombinerte stillinger.

4.3 Undervisningen

4.3.1 Generelt

All musikkskolevirksomhet må ligge på et forsvarlig faglig nivå.

4.3.2 Leksjonslengde

Når elevene i musikkskolen får gruppeundervisning, bør leksjonslengden være minimum 45 minutter. For individuell undervisning bør leksjonslengden være minimum 22½ minutter.

4.3.3 Beregning av minstetimetall

For beregning av minstetimetall i musikkskolen vil denne skalaen være anvendelig:

Førskolenivå - Antall elevplasser i musikkskolen x 10 min.					
1. - 3. klasse	"	"	"	"	x 11 1/4 min.
4. - 6.	"	"	"	"	x 15 min.
7. - 9.	"	"	"	"	x 20 min.
Ut over 9. klasse	"	"	"	"	x 22 1/2 min.

Til dette legges 28%.

Dette minstetall legges til grunn ved utregning av lærerdekning i musikkskolen.

Dette er en teknisk utregningsmåte for musikkskolens rammetimetall. Det dekker den samlede virksomhet med ulike gruppestørrelser og individuell undervisning på de forskjellige alderstrinn. Dette organiseres samlet for musikkskolen ut fra lokale forhold det enkelte år.

4.3.4 Skoleårets lengde

I følge tariffavtalen er musikkskolens undervisningsår 38 uker, hvorav inntil én uke kan nyttes som planleggingsuke.

4.4 Økonomi

4.4.1 Kommunalforvaltningens økonomi

1. Kommunen har det økonomiske ansvaret for musikkskolen.
2. Inntekter til drift av musikkskolen får kommunen fra:
 - 1) fylkeskommunen (for elever i videregående skolealder)
 - 2) eventuell egenbetaling fra elevene.
 - 3) statstilskudd, se pkt. 4.4.3

Fylkeskommunen bør refundere de utgifter den kommunale musikkskolen har i forbindelse med elevene i videregående skolealder. Dette skjer etter avtale mellom kommunen og fylkeskommunen.

4.4.2 Elevenes egenbetaling

1. For kommuner som finner å måtte ta egenbetaling av elevene, bør ikke avgiften overstige kr. 500,- pr. elevplass pr. år.
2. En elev kan velge mer enn én elevplass.
3. Musikkskoleavgiften må kombineres med friplassordning, slik at ingen settes utenfor av økonomiske grunner.
4. Det bør innføres familiemoderasjon, slik at en familie uavhengig av antall barn og om det enkelte barn velger flere disipliner, maksimalt betaler for 2 elevplasser.

4.4.3 Statstilskudd til kommunene

Statstilskuddet bør gis som for grunnskolen. Inntil videre gis et øremerket tilskudd etter de kriterier og prinsipper som gjelder for statstilskudd til grunnskolen. Om opptrappingsplan vises til punkt 3.4.3. Etter dette vil det øremerkede tilskuddet gå inn i den samlede overføringen til kommunen i samsvar med Hovedkomitéens innstilling i NOU 1982:15, St. meld. nr. 26 (1983-84) og Innst.S. nr. 305 (1983-84) om nytt inntekts-system for kommunene.

**NORSKE KOMMUNERS
SENTRALFORBUND**

Vedlegg nr. 1

RUNDSKRIV nr. 55/82
Ark.nr. 525
KK/mro - Komm 28.4.1982

Til kommunene

Av spesiell interesse for:

- Formannskap/sentraladministrasjon
- Skolestyre/skoleadministrasjon
- Kulturstyre/kulturadministrasjon
- Kommunale musikkskoler

**KOMMUNAL MUSIKKSKOLEVIRKSOMHET - MÅLSETTING, ORGANISERING,
STYRING OG ADMINISTRASJON**

Sentralforbundet vil gi uttrykk for at kommunene må stå fritt i spørsmålet om å opprette musikkskoler og i spørsmålet om å finne en tilpasset modell for organisering, styring og administrasjon, og forbundet gir følgende anbefaling til kommuner som vil opprette musikkskoler:

KOMMUNAL MUSIKKSKOLEVIRKSOMHET

A. Målsetting

1. I enhver kommune, stor eller liten, vil det totale musikklivet være av stor betydning, - både for kulturlivet og som forebyggende effekt for barne- og ungdomsmiljøet.
2. Det beste grunnlag for utvikling av musikklivet skjer gjennom organiserte musikkskoler.
3. Målsettingen for kommunale musikkskoler må være i samsvar med intensjonene i Mønsterplan for grunnskolen
 - å støtte grunnskolen i den obligatoriske musikkundervisning
 - å støtte tilretteleggingen av de estetiske valgfagtilbud på grunnskolenivå

Videre må målsettingen være

- å støtte de frivillige musikkaktivitetene som foregår i f.eks. kor, korps, orkester m.v.
 - å gi et vokalt og instrumentalt opplæringstilbud til enkeltelever/grupper
4. Så langt det er mulig, må den kommunale musikkskole støtte musikalske tiltak både i førskole-/grunnskolealder og det frivillige musikkliv.

5. Fylkeskommunene har et generelt ansvar for å etablere praktisk/etisk valgfag ved de videregående skoler. Gjennom samarbeid mellom musikkskolen og det videregående skoleverk vil en kunne oppnå økonomiske og faglige ordninger av stor betydning både for den enkelte elev og for musikklivet som helhet.

B. Organisering, styring og administrasjon

1. Hver kommune organiserer alene eller i samarbeid med andre kommuner sin musikkskole.
2. Kommunene står fritt i spørsmålet om å opprette musikkskoler og i spørsmålet om å finne en tilpasset modell for organisering, styring og administrasjon.
3. Musikkskolene bør organiseres som et musikkpedagogisk senter med servicefunksjon overfor grunnskolen og det frivillige musikkliv i nærmiljøet.
4. Organisatoriske og faglige erfaringer fra de tre forsøksmusikkskolene i Trondheim, Bjugn og Sandnes har overføringsverdi til andre kommuner som ønsker å starte musikkskoler.
5. All musikkskolevirksomhet må ligge på et forsvarlig faglig nivå.
6. Personalet i musikkskolene gis lønns- og arbeidsvilkår i samsvar med det til enhver tid gjeldende avtaleverk.
7. Egenbetaling bør fastsettes ut fra lokale forhold.

Sverre Krogh
Formann

Arne Rødskog

Saksbehandler: Kåre Kjølle

Gjenpart: Fylkeskommunene
Kirke- og undervisningsdepartementet
Grunnskolerådet
Kultur- og vitenskapsdepartementet

**NORSKE KOMMUNERS
SENTRALFORBUND**

Til kommunene

- Av spesiell interesse for:
- Formannskap/sentraladministrasjon
 - Skolestyre/skoleadministrasjon
 - Kulturstyre/kulturrådgivning
 - Kommunale musikkskoler

KOMMUNAL MUSIKKSKOLEVIRKSOMHET - ELEVENES EGENBETALING

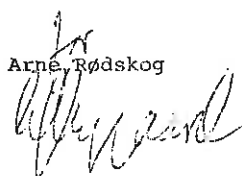
Kirke- og undervisningsdepartementet har bedt Sentralforbundet gi veiledende retningslinjer om elevenes egenbetaling ved kommunal musikkskolevirksomhet, jfr. departementets rundskriv F-69/82.

Norske Kommuners Sentralforbund gir følgende anbefaling til kommuner som har kommunale musikkskoler, om

**KOMMUNAL MUSIKKSKOLEVIRKSOMHET - ELEVENES
EGENBETALING**

1. Egenbetalingen bør fastsettes ut fra lokale forhold og likevel være så lav at musikk-skolen kan være et tilbud til alle.
2. Ved fastsettelse av elevenes egenbetaling, kan bl.a. disse forhold komme med i vurderingen:
 - Gruppestørrelse
 - Nivå og/eller art for undervisningen
 - Søskenmoderasjon
 - Friplassordning for spesielle tilfelle.

Sverre Krogh
formann

Arne Rødskog

Saksbehandler: Kåre Kjølle

Gjenpart: Fylkeskommunene
Kirke- og undervisningsdept.
Grunnskolerådet

Kommunene
Skolestyrene
Skoledirektørene

Vår ref.:
1360 Sk 2 84 AK/TH

Dato
5.3.84

STATSTILSKUDD TIL KOMMUNAL MUSIKKSKOLEVIRKSOMHET
SKOLEÅRET 1983 - 84

Det vises til behandling av statsbudsjettet for 1984, der Stortinget bevilget kr 8,942 mill. over kap. 230, post 65, derav kr 800 000 til de tidligere forsøks- musikk skolene i Trondheim, Bjugn og Sandnes kommuner.

././
Søknadsskjema som ikke er forandret fra i fjor, følger vedlagt.

Det tilskudd som departementet vil utbetale, antas å bli ca. 25 % av det omsøkte beløp.

Vilkår:

Et generelt vilkår for å få statstilskudd er at kommunen dekker en vesentlig del av kostnadene til skolen, og at elevkontingenten ikke er urimelig høy. Departementet viser til Norske Kommuners Sentralforbunds rundskriv nr. 131/82, der det er gitt veiledende retningslinjer om elevbetaling.

Statsstøtte kan bare søkes for kommunale skoler som følger de retningslinjer Norske Kommuners Sentralforbund har gitt for kommunal musikk skolevirksomhet, jf Sentralforbundets rundskriv nr. 55/82.

Det kan bare søkes refusjon for elever i grunnskolealder pr. 1. oktober 1983, som får instrumental og/eller vokal undervisning i den kommunale musikk skolen. Fellesaktiviteter i kor, orkester eller korps omfattes ikke av tilskuddsordningen.

Statsstøtten blir gitt på grunnlag av den foreløpig fast-

satte kostnadsfaktor for grunnskolenes barnetrinn
pr. 1. mai 1983 som var kr 113,90 pr. time.

Tilskuddet gjelder for skoleåret 1983 - 84.

Søknad bes sendt innen 1. mai 1984.

Vi benytter ellers anledningen til å understreke at
Regjeringen i St.meld. nr. 26 (1983-84) Om et nytt inn-
tektssystem for kommunene og fylkeskommunene har foreslått
at en egen tilskuddsordning til kommunale musikkskoler
skal opprettholdes noen tid framover, også etter at nytt
inntektssystem er innført. I tabellen på side 69 over de
tilskuddsordninger som foreslås opprettholdt, er dette
dessverre falt ut ved en feiltagelse. Begrunnelsen for
å opprettholde et eget tilskudd er ønsket om å sikre opp-
byggingen av kommunale musikkskoler.

Etter fullmakt

Tor Holtan-Hartwig

Arne Kristoffersen

Vedlegg

SØKNAD OM STATSTILSKOTT TIL KOMMUNAL MUSIKKSKOLEVIRKSOMHET
FOR SKOLEÅRET 1983-84

(Søknadsskjemaet sendes i 2 eksemplarer til skoledirektøren som beholder ett eksemplar og sender det andre til Kirke- og undervisningsdepartementet, 2. skolekontor etter at det er kontrollert.)

Kommunens navn
Adresse
Postgiro/bankgiro
Navn og tlf. nr.
til saksbehandler

1. Beregning av rammetimetallet

Beregningen skal omfatte elevplasser for elever i grunnskolealder som får instrumental og/eller vokal undervisning i den kommunale musikkskolen.

Grunnressurs

a) Barnetrinnet:

Antall elevplasser 1. - 3. klasse			
	x	11 1/4 min.	= min.

Antall elevplasser 4. - 6. klasse			
	x	15 min.	= min.

b) Ungdomstrinnet:

Antall elevplasser 7. - 9. klasse			
	x	20 min.	= min.

Samlet grunnressurs (barnetrinn + ungdomstrinn) = min.

+ 28 % tillegg = min.

Sum = min.

: 45 min.

= Antall uketimer = t/u

2. Søknadsbeløpet for barne- og ungdomstrinnet samlet:

Antall t/u	Antall skoleuker	Kostn.faktor	Tilsk. %	Ønskt statstilskott
x	x	x		Kr

3. Opplysninger om musikk skolens totale budsjett for 1984:

Kommunens bruttoutgift kr
- Inntekter fra elevavgift kr _____
Kommunens nettoutgift kr _____

..... den / 1984

Merknad fra skoledirektøren:

.....
.....
.....

LITTERATURLISTE

1. Norske Kommuners Sentralforbund
 - a) Rundskriv nr. 55/82 og 131/82
 - b) Kommunal Fagkontakt for skole og kultur
2. Kirke- og undervisningsdepartementet
 - a) Handbok for skolen, del 1
 - b) Mønsterplan for grunnskolen
 - c) Sentrale musikkpolitiske spørsmål - rapport fra et seminar
 - d) Rundskriv F-69/82, F-33/83 og F-32/84
3. Grunnskolerådet
 - a) Kommunal musikkopplæring - informasjonshefte nr. 25 (1982)
 - b) Samordnet kommunal musikkopplæring forsøk og utvikling modeller for statstilskott (1981)
 - c) Musikk, en sektor av de praktisk-estetiske fag (1983)
4. Norsk Kulturråd
 - a) Frivillige musikkaktiviteter for barn og ungdom (1976)
5. Statens musikkråd
 - a) Kommunal musikkopplæring (1981)
6. Forsøksrådet for skoleverket
 - a) Musikk for alle - Evalueringsrapport fra Samordnet musikkforsøk
 - b) Særtrykk av "Forsøksnytt" nr. 7/1981 om samordnet musikkforsøk i Trondheim
7. Diverse
 - a) Musikkopplæring i Sørfold - særtrykk av en artikkel i "Musikk i Skolen"
 - b) Rapport om Kompanjonglærersystemet - Tromsø musikkskole
 - c) Musikkskolen (Norsk Musikforlag)
 - d) Bedre skoleadministrasjon Kari Lunde
 - e) Skolelederen i dag Lodrop/Sandvei
 - f) Skolelederen i daglig arbeide B. Tungodden
 - g) Skolens årbok 1983
 - h) Den kommunala musikkskolan - en resurs i kulturlivet. (Svenska kommunförbundet, 1984)

AKTUELLE ADRESSER

Norske Kommuners Sentralforbund
Postboks 1376 - Vika
0114 OSLO 1
Tlf. (02) 41 20 00

Kirke- og undervisningsdepartementet
Postboks 8119 - Dep.
0032 OSLO 1
Tlf. (02) 41 90 10

Grunnskolerådet
Postboks 8137 - Dep.
0033 OSLO 1
Tlf. (02) 64 49 30

Norsk Musikkskoleråd
Østre Strandgate 17A
4600 KRISTIANSAND S
Tlf. (042) 25 989

HOVEDKONKLUSJONENE

FRA

"BRASETH-UTVALGET"

2 Sammen drag av utvalgets viktigste konklusjoner og forslag

2.1 Utvalget mener at alle barn og ungdommer i Norge bør ha adgang til frivillige musikkaktiviteter.

Musikken er aktiviserende og gir mulighet for verdifull fritid.

Den bidrar til menneskets trivsel og virker utviklende i sosial, følelsesmessig og intellektuell sammenheng. Den er et middel mot isolasjon og ensomhet idet den inspirerer til gruppeaktiviteter og samarbeid.

Musikkaktiviteter gir mulighet for et rikt kulturliv i lokalmiljøet.

2.2. Utvalget er klar over at det har skjedd en positiv utvikling i de siste år. Det opprettes stadig nye musikkskoler, og musikk er i dag en majoritetsaktivitet i Norge. Utvalget mener likevel å kunne konstatere

- at tilbudet om musikkaktiviteter for barn og ungdom er for lite i forhold til etterspørselen
- at tilbudet om musikkaktiviteter er tilfeldig fordelt utover landet. Det er flest tilbud i byer og tettsteder, færre tilbud i Nord-Norge enn i Sør-Norge
- at det er mangel på kvalifiserte lærere over hele landet
- at de eksisterende musikkskolene er svært forskjellige i sine driftsformer og i sine undervisningstilbud
- at strykeropplæringen er for liten og av hensyn til landets behov må ofres spesiell oppmerksomhet
- at omkostningene ved en tilfredsstillende musikkopplæring idag er for høye til alle som ønsker slik opplæring, kan få det.
- at eksisterende musikkskoler har store økonomiske problemer.

Utvalget har undersøkt forholdene med hensyn til frivillig musikkopplæring i noen andre land i Europa. En mener å kunne konstatere at mange land er kommet lenger enn Norge med utbygging av musikkskoler, og at de fleste land sliter med økonomisk pro-

blemer, problemer med å skaffe kvalifiserte lærere og problemer med å gi skolene god kvalitet.

Utvalget mener at problemene i Norge er større enn i mange land fordi Norge mangler tradisjoner og erfaring, og fordi vi har et langstrakt land med store avstander og spredt befolkning.

2.3 For å få en tilfredsstillende adgang til frivillige musikkaktiviteter for barn og ungdom i Norge, mener utvalget at landets totale musikkliv må sees på som et hele og at det må opprettes kommunale musikkskoler over hele landet.

Utvalget har derfor beskrevet i detalj hvordan man kan oppnå en samordning av musikkopplæringen i landet og hvordan kommunale musikkskoler bør etableres og drives.

2.4 De kommunale musikkskoler må ikke ha økonomisk gevinst som mål. I samarbeid med heimen må de sette elevene og deres personlige utvikling i sentrum og gjennom sine lærere ha ansvar for en i alle henseender formålstjenlig undervisning.

De kommunale musikkskoler må være allmenndannende og ha som et av sine hovedmål å berike og stimulere musikkaktivitetene i lokalmiljøet.

2.5 Utvalget foreslår at musikkkolene, liksom den obligatoriske skole, blir underlagt skolestyret.

Da musikkkolene vil ha mange spesielle problemer og oppgaver, foreslås det opprettet et eget musikkskoleutvalg under skolestyret i kommunen.

2.6 Utvalget mener at de kommunale musikkskoler må samordnes med det offentlige skoleverk, dersom tilbudet om musikkopplæring skal nå alle.

2.7 Utvalget foreslår at musikkkolene får statsstøtte. Uten statsstøtte vil bare de rikeste kommunene kunne drive musikk-skole uten at elevkontingenten blir for høy. Det er viktig at ingen blir utestengt fra musikkskoleundervisning av økonomiske grunner.

2.8 Utvalget mener at det må til en vesentlig kapasitetsøkning når det gjelder en hensiktsmessig musikk lærerutdannelse og at det må utarbeides et tilpasset lønnsregulativ for dem som arbeider i musikk skolene. Både lærere og instruktører må gis adgang til etterutdanning og tilleggsutdanning. Dette vil bidra vesentlig til at musikk skolene får et velkvalifisert personale.

2.9 Utvalget vil sterkt understreke at det må åpnes adgang til opprettelse av kombinerte stillinger for musikk skole og det offentlige skoleverk. Dette er av helt avgjørende betydning for å skaffe et tilstrekkelig antall kvalifiserte musikk lærere nå og i framtiden.

2.10 Utvalget mener at musikk skolene må gis full adgang til å benytte lokaler i den kommunale grunnskole og i skoleverket for øvrig.

2.11 Utvalget foreslår at Kirke- og undervisningsdepartementet løser på reglene om det bundne minstetimetallet i barneskolen.

I denne forbindelse vil utvalget også foreslå at Kirke- og undervisningsdepartementet utarbeider oversiktlige orienteringer om de muligheter den enkelte skole har til å bruke bundne timer og styrkingstimer til valgfag og at det blir igangsatt forsøk med dette.

2.12 Utvalget foreslår at norsk folkemusikk og folkedans blir en del av musikk skolens fagkrets på de stedene hvor det er ønskelig og praktisk mulig.

2.13 Utvalget foreslår at ballettundervisning blir tillagt musikk skolene der hvor dette er naturlig og ønskelig. Utbygging av egne kommunale ballett skoler etter mønster av de kommunale musikk skoler, synes i nåværende situasjon urealistisk både på bakgrunn av lærermangel og kommunenes økonomi.

2.14 Utvalget foreslår opprettet et statlig musikk skoleråd. Rådet bør ha som oppgave å være samarbeids- og kontaktorgan for musikk skolene ved siden av å være rådgivende organ for staten i musikk skolespørsmål.

2.15 Utvalget vil understreke betydningen av at flest mulig kommuner starter opp musikkskolevirksomhet i nærmeste framtid.

Som en overgangsordning vil en derfor måtte løse finansieringsspørsmålet uten statstilskudd. Hvordan dette kan gjøres rent midlertidig, er derfor skissert i et eget kapittel.

MUSIKKSKOLENES ØKONOMI

KOMMUNE/ MUSIKK- SKOLE	BRUTTOUTGIFTER		INNTEKTER				NETTOUTGIFTER		FORDELING AV UTGIFTER	
	1983 kr.	1984 kr.	Elevenes betaling		Statsstøtte		1983 kr.	1984 kr.	Lønn og so- siale utgif- ter %	Andre utgif- ter %
			1983 kr.	1984 kr.	1983 kr.	1984 kr.				
Østfold	3.891.899	4.376.960	657.814	771.700	143.120	200.408	2.945.307	3.266.300	87,5	12,5
Akershus og Oslo	17.209.992	18.492.881	4.882.291	5.365.000	511.340	632.265	11.617.075	12.462.881	92,9	7,1
Hedmark	4.513.239	5.101.055	1.006.739	1.120.800	246.029	325.599	3.306.186	3.512.602	88,4	11,6
Oppland	2.685.960	2.955.944	515.570	767.500	144.500	302.561	1.799.974	2.090.344	86,4	13,6
Buskerud	3.760.474	3.859.862	1.019.143	1.218.012	74.134	117.854	2.624.977	2.553.450	87,6	12,4
Vestfold	2.141.383	2.360.600	426.916	543.000	53.675	79.631	1.382.619	1.425.900	77,9	22,1
Telemark	3.453.082	3.896.863	633.083	818.800	206.036	258.869	2.494.256	2.670.063	90,1	9,9
Aust-Agder	1.585.025	1.520.340	584.933	578.900	100.714	127.167	837.113	800.440	90,6	9,4
Vest-Agder	5.252.117	5.890.080	1.705.238	2.026.600	248.300	316.289	2.936.228	3.186.780	90,2	9,8
Rogaland	13.191.029	14.500.015	3.005.193	3.615.200	648.512	899.919	9.417.558	10.168.565	87,6	12,4
Hordaland	12.421.952	14.913.940	3.957.186	5.032.934	940.637	1.263.141	7.489.228	8.631.006	88,8	11,2
Sogn og Fjordane	2.663.210	3.206.200	675.207	883.900	224.894	328.584	1.673.540	1.891.600	90,9	9,1
Møre og Romsdal	11.281.745	13.185.680	3.271.399	3.751.350	793.787	1.130.860	7.010.591	7.627.400	89,9	10,1
Sør- Trøndelag	11.795.066	12.188.960	3.250.996	3.573.770	904.545	1.054.736	6.941.164	6.949.197	88,2	11,8
Nord- Trøndelag	2.027.475	2.795.350	551.340	718.700	177.500	280.859	1.218.346	1.741.150	82,4	17,6
Nordland	6.911.476	8.696.275	1.537.802	2.049.450	527.054	826.544	4.404.303	5.516.465	86,6	13,3
Troms	5.310.499	6.229.900	1.034.871	1.215.500	336.661	492.953	3.491.342	3.941.500	84,4	15,6
Finmark	1.948.131	1.966.850	294.826	364.600	182.625	248.605	1.462.220	1.266.450	90,0	10,0
SUM:	112.043.754	126.137.755	28.990.527	34.415.716	6.464.063	8.886.844	72.854.027	79.702.093	87,8	12,2

	ØKNING/REDUKSJON				PR. INNBYGGER I FYLKET								ELEVENES BETALING i gjen- nom- snitt 1983/84 kr.
	1983 - 1984		Elev- beta- ling	Stats- støtte	MUSIKKSKOLENES								
	Brutto utgif- ter	Netto utgif- ter			Brutto utgifter (Innbyggere pr. 1/1 1981)		Netto utgifter (Elev- betaling)		Stats- støtte				
	Pro- sent	Pro- sent	Pro- sent	Pro- sent	1983 kr.	1984 kr.	1983 kr.	1984 kr.	1983 kr.	1984 kr.	1983 kr.	1984 kr.	
Østfold	+12,46	+10,89	+17,31	+40,02	16,69	18,76	12,62	14,00	2,82	3,30	0,64	0,90	667
Akershus og Oslo	+ 7,45	+ 7,28	+ 9,89	+23,66	20,96	22,52	14,14	15,18	5,95	6,53	0,62	0,77	846
Hedmark	+13,02	+ 6,42	+11,33	+32,34	22,29	25,57	16,47	17,82	5,37	5,99	1,31	1,74	600
Oppland	+10,05	+16,13	+48,68	+109,38	14,85	16,35	9,95	11,56	2,85	4,24	0,79	1,67	858
Buskerud	+ 2,64	+ 2,72	+19,51	+58,97	17,52	17,98	12,23	11,10	4,74	5,67	0,35	0,55	815
Vestfold	+10,23	+ 3,13	+27,19	+48,35	11,47	12,64	7,40	7,63	2,28	2,90	0,28	0,43	738
Telemark	+12,84	+ 7,04	+29,33	+25,64	21,30	24,04	15,39	16,47	3,90	5,05	1,27	1,59	626
Aust-Agder	+ 3,95	+ 4,38	+ 1,03	+26,26	17,46	16,77	9,23	8,83	6,45	6,38	1,11	1,40	687
Vest-Agder	+12,14	+ 8,53	+18,84	+27,38	38,41	43,08	21,47	23,30	12,47	14,82	1,81	2,31	722
Rogaland	+10,60	+ 7,97	+20,92	+38,76	43,17	47,76	30,83	33,28	9,83	11,83	2,12	2,94	659
Hordaland	+20,06	+15,24	+27,18	+34,29	31,73	38,09	19,13	22,04	10,10	12,85	2,40	3,23	676
Sogn og Fjordane	+20,38	+13,02	+30,90	+46,10	25,14	30,46	15,80	17,85	6,37	8,34	2,12	3,10	659
Møre og Romsdal	+16,87	+ 8,79	+14,67	+42,46	47,80	55,86	29,70	32,31	13,85	15,89	3,36	4,79	784
Sør- Trøndelag	+ 3,33	+ 0,11	+ 9,92	+16,60	48,39	49,79	28,36	28,39	13,28	14,60	3,70	4,31	683
Nord- Trøndelag	+37,87	+42,91	+30,35	+58,22	16,11	22,21	9,68	13,84	4,38	5,71	1,41	2,23	792
Nordland	+25,82	+25,25	+35,03	+56,82	28,26	35,56	18,01	22,56	6,20	8,38	2,15	3,38	457
Troms	+17,31	+12,89	+17,45	+46,42	36,17	42,43	23,78	26,85	7,05	8,39	2,29	3,36	581
Finmark	+ 0,96	+13,38	+23,66	+36,12	24,87	25,10	18,67	16,16	3,76	4,65	2,33	3,17	417
SUM eller gjennomsn.	+12,78	+ 9,17	+21,72	+42,66	26,80	30,26	17,38	18,84	6,76	8,08	1,67	2,33	681

FRA "DEN KOMMUNALA MUSIKSKOLAN - EN RESURS I KULTURLIVET",
utgitt av Svenska kommunförbundet, 1984

Mål

Verksamheten i musikskolan skall

- ge eleverna kunskaper i musik och utveckla deras färdigheter så att musiken blir en meningsfull och stimulerande del av deras liv
- vidga och fördjupa elevernas musikaliska erfarenheter och därigenom bidra till deras utveckling till medvetna och självständiga människor
- träna elevernas uttrycksförmåga och därigenom öka deras möjligheter till samverkan och kontakt med andra människor
- genom sammusicerande skapa gemenskap och engagemang
- skapa aktiva lyssnare och motverka passiviserande musikkonsumtion
- belysa sambandet mellan musik och andra konstformer.

Uppgifter

Musikskolan skall söka uppnå målen genom att

- bedriva instrumental- och vokalundervisning samt annan musikverksamhet
- förbereda de elever som så önskar för högre musikutbildning och annan yrkesutbildning där musik ingår
- aktivt medverka till att eleverna deltar i musiklivet
- sträva efter kontakt och samverkan med andra, musiken närstående, konstområden.

Verksamheten skall bedrivas i nära samarbete med den allmänna skolan och i samverkan med övrig kulturverksamhet i kommunen.

Utdrag fra boken "Den kommunala musikskolan - en resurs i kulturlivet", Svenska Kommunförbundet.
Norsk oversettelse og tilpassing ved Kåre Opdal.

MÅL

Virksomheten i musikskolen skal

- gi elevene kunnskaper i musikk og utvikle deres ferdigheter slik at musikken blir en meningsfull og stimulerende del av deres liv.
- utvide og fordype elevenes musikalske erfaringer og derigjennom bidra til deres utvikling til bevisste og selvstendige mennesker.
- oppøve elevenes evne til å uttrykke seg og derved øke deres muligheter til fellesskap og kontakt med andre mennesker.
- skape estetisk, kunstnerisk og sosialt engasjement bl.a. gjennom felles musisering.
- skape aktive lyttere og motvirke passiviserende musikkkonsumering.
- belyse sammenhengen mellom musikk og andre kunstformer.

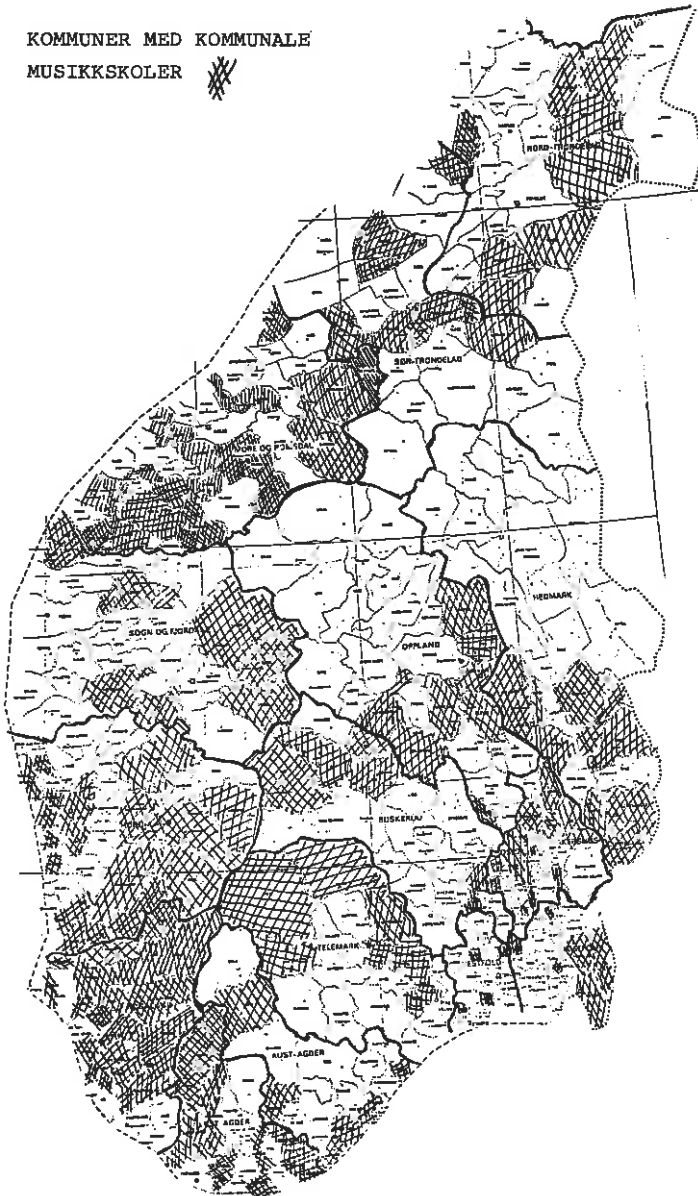
OPPGAVER

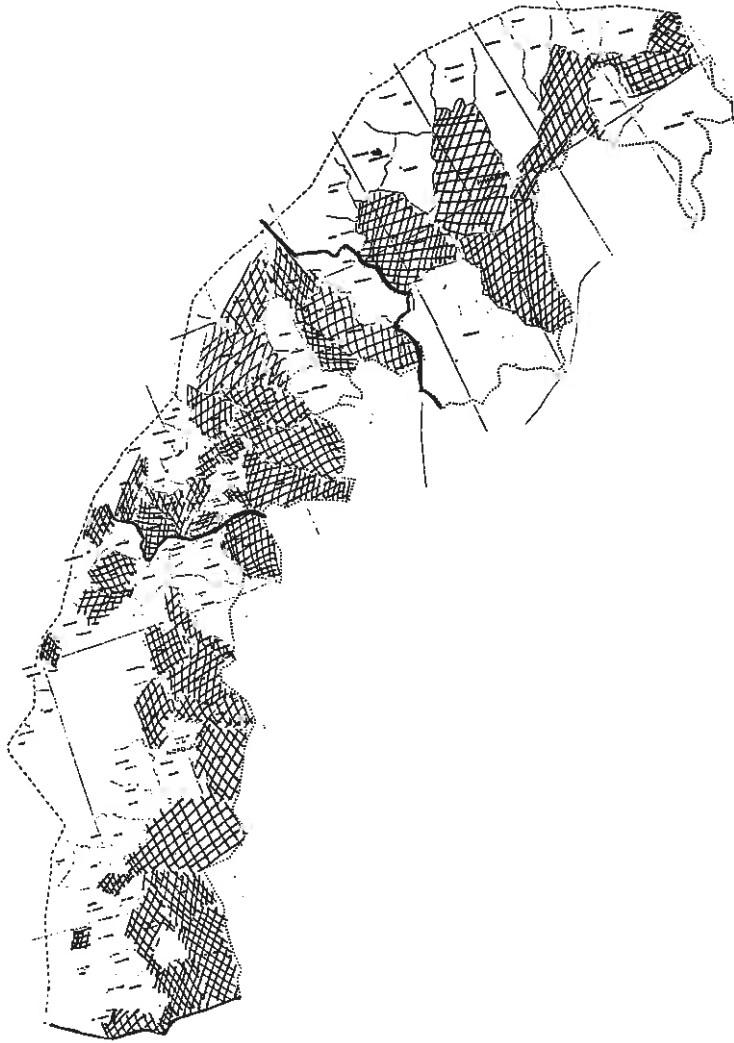
Musikskolen skal oppnå målet gjennom å

- gi vokal og instrumental undervisning og organisere annen musikkvirksomhet.
- forberede de elevene som måtte ønske det, for en høyere musikkutdanning og annen yrkesutdanning hvor musikk inngår.
- medvirke aktivt til at elevene deltar i musikklivet og derigjennom beriker lokalmiljøet.
- etablere kontakt og samarbeide, også med andre aktuelle kunstområder.

Virksomheten skal foregå i nært samarbeid med skoleverket forøvrig og med annen kulturvirksomhet i kommunen.

KOMMUNER MED KOMMUNALE
MUSIKKSKOLER

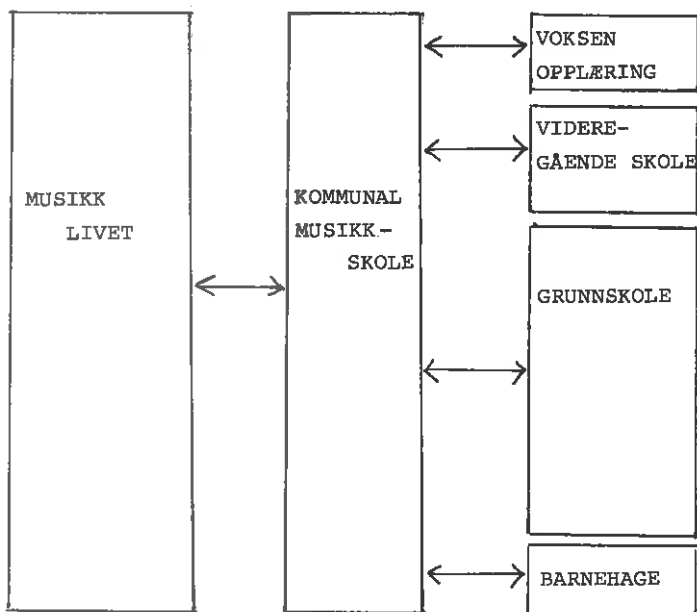
vedtar også musikkskoleutvalgets myndighetsområde, retningslinjer for dets arbeide og sammensetning.

Enten hovedutvalget for henholdsvis undervisning eller kultur er styre for musikkskolen, vil det være av stor betydning at det i musikkskoleutvalget finnes personer med tilknytning til begge hovedutvalg. Musikkskoleutvalget vil på denne måten kunne være et politisk samarbeidsorgan mellom styret for skolen og det andre hovedutvalget.

Dersom musikkskoleutvalget, ifølge retningslinjer vedtatt av kommunestyret, også har lignende oppgaver av hva et samarbeidsutvalg i grunnskolen har, vil det være naturlig å supplere utvalget med representanter fra foreldrene, elevene og de ansatte.

De kommunale musikkskolene bør primært være et tilbud til alle barn og unge. I samarbeid med voksenopplæringsorganisasjonene kan musikkskolen også medvirke til at interesserte voksne får et opplæringstilbud.

Skjematisk kan musikkskolens plass i kommunen fremstilles slik:

3.3 Musikkskolens oppgaver

Det er viktig at musikkskolen blir en samarbeidende institusjon i sitt/sine lokalmiljø, både i forholdet til elevenes foreldre, det øvrige skoleverket og musikklivet i kommunen. Musikkskolen kan gjennom rådgiving, med sine lærerressurser, metodiske opplegg, instrumenter osv. være et musikkpedagogisk service-senter i kommunen.

Skoleverket kan, når de måtte ønske det, gjøre bruk av musikkskolens lærere gjennom "kjøp av tjenester". Musikkskolen bør unngå å opprette egne kor og orkestre dersom det finnes slike i kommunen, men fortrinnsvis samarbeide med det lokale musikkliv om slike tiltak.

Først når skoleverket innenfor sine ressursrammer har gitt sine optimale tilbud i musikk, bør musikkskolen komme inn med sin mer individuelt- og smågrupperettede undervisning for alle som ønsker slike tilbud.

For nærmere presiering av aktuelle samarbeidsområder på grunnskolenivå vises til det handlingsprogram for forsøksmusikkskolene i Samordnet musikkforsøk som er gjengitt i Grunnskolerådets informasjonshefte nr. 25, side 37.

Det vil være naturlig at det samarbeid som har hatt sitt utspring i musikkskolen, grunnskolen og musikklivet i kommunen også omfatter barnehager, videregående skoler og voksenopplæringsorganisasjoner.

Selv om den kommunale musikkskolen i første rekke er en skole, må den sosialt forebyggende effekt av skolens virksomhet og de mange tilknytninger den har til alle grener av det lokale kulturliv, tilsa at musikkskolen skaper seg en bred kontaktflate i kommunen.

3.4 Utgiftsfordeling

3.4.1 Kommune

Musikkskolene eies og drives av kommunen. Kommunene hadde tilsammen kr. 126.137.755 i brutto utgifter i 1984 til kommunal musikkskolevirksomhet. Kommunens inntekter til dette er:

- Refusjon fra fylkeskommunen, se nærmere i pkt. 3.4.2.

NORSKE KOMMUNERS SENTRALFORBUND
Interesseorganisasjon for kommuner og fylkeskommuner.

FORMÅL:

Ivareta kommunenes felles interesser.
Fremme samvirke mellom kommunene.
Bistå kommunene i deres virksomhet.

POLITISKE ORGANER:

SENTRALT:

Landsting
Styre/arbeidsutvalg
Fagutvalg og råd
Sekretariat

REGIONALT:

Fylkeskretser (18)
Fylkesmøte
Fylkeskretsstyre
Diverse utvalg
Fylkeskretssekretær

FYLKESKRETSENE:

Ivaretar Sentralforbundets formål overfor kommunene i fylket.
Er Sentralforbundets informasjons- og kommunikasjonsorgan.
Arbeider med opplæringsspørsmål og administrerer opplærings- og utviklingstiltak for arbeidstakere og folkevalgte.
Er et forum for kommune- og fylkespolitikere i kretsen.

Ytterligere eksemplarer kan bestilles fra:

Kommunalforlaget AS

Postboks 1263 Vika, 0111 Oslo 1
Telefon (02) 41 20 00 linje 222 eller 223

ISBN 82-7242-358-8

